

معاونت ترویج و مشارکت مردمی
دفتر آموزش روستاییان

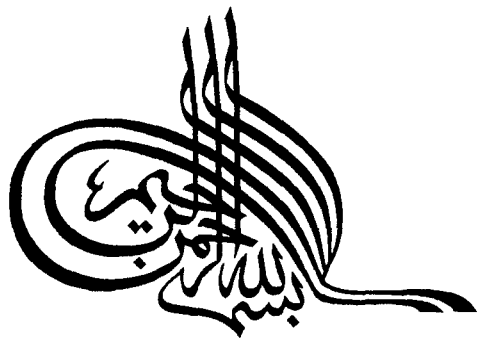
جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهادسازندگی

روش‌های احیاء و بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی

استاندارد
مهارت
و آموزشی

بیابانزدایی

کد: ۷۷-۲۶۱۶۰۱۲

□ شناسنامه استاندارد آموزشی:

- عنوان دوره: روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی
- عنوان رشته: بیابانزدایی
- تهیه و تدوین: گروه آموزشهای فنی و حرفه‌ای غیررسمی - هسته کارشناسی برنامه‌ریزی آموزشی - درسی منابع طبیعی
- ناشر: معاونت ترویج و مشارکت مردمی - دفتر آموزش روستائیان
- تاریخ انتشار: پائیز ۱۳۷۸
- نوبت چاپ: اول

این استاندارد آموزشی براساس اعلام نیاز دفتر ترویج و مشارکت مردمی سازمان جنگلها - دفتر بیابانزدایی تهیه و تدوین گردیده است.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدفهای دوره
۱۰	۶- فرصت‌های شغلی
۱۰	۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۱۱	۸- مربیان دوره
۱۲	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۴	۱۰- فضاهای آموزشی
۱۴	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۵	۱۲- جدول مهارتها و تواناییهای کارآموزان
۱۶	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها
	ضمیمه
	پرسشنامه‌های نظرخواهی از استاندارد آموزشی
۱	بخش اول: ویژه مربیان آموزشی
۲	بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره
۳	بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیتهای آموزشی به سوی هدفهای دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، تنظیم و پیش‌بینی دقیق بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیتهای آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که یکی از هدفهای عمده تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیتهای آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هرچیز ضروری است که برای هر یک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعه به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاشهای برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات بکارگرفته شده در این استاندارد به شرح ذیل است:
تعریف بهره‌برداران عرصه‌های بیابانی: بهره‌برداران به کسانی اطلاق می‌شود که با انجام عملیات حفاظتی، احیایی، اصلاحی، و با حفظ و بهبود توان اکولوژیکی از عرصه‌ها بهره‌برداری و استفاده می‌کنند.

- **محتوای آموزشی:** مجموعه اطلاعات، دانش و مهارتهایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارتها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.
حیطه شناختی: عبارتست از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیتهای ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیتهای آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجراء دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهایی (پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون بعمل خواهد آمد:

۱- آزمون کتبی که بمنظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.

۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان درخصوص

محتوای عملی دوره بعمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره «روشهای احیاء و بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی» دوره‌ای است که طی آن دانش فنی و مهارت‌های علمی و عملی کارآموزان در زمینه مسائل مربوط به حفظ، احیاء و بهره‌برداری بهینه از عرصه‌های بیابانی افزایش یافته و منجر به ارتقاء مهارت‌های آنان در این زمینه می‌گردد.

مشخصات کلی دوره آموزشی

شرایط شرکت در دوره	کلیه علاقمندان به احیاء و بهره‌برداری بهینه از اراضی بیابانی شامل دامداران، کشاورزان، عشایر بهره‌برداران از عرصه‌های بیابانی و ساکنین عرصه‌های احیاء شده ذی‌علاقه‌گان مناطق بیابانی
مشخصات کارآموز	جنسیت: مرد و زن سطح سواد: حداقل خواندن و نوشتن سن: حداقل ۱۸ سال
مدت دوره	۷ روز
کل ساعات دوره	۴۲ ساعت [۱۶ ساعت آموزش نظری و ۲۶ ساعت عملی] روزانه ۶ ساعت
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
شیوه اجرا	نظری و عملی - شبانه‌روزی
کادر آموزشی	- یکنفر کارشناس بیابان‌دایی برای تدریس محتوای نظری - یکنفر کارشناس نهالکاری برای تدریس محتوای عملی - یکنفر تکنسین (کمک کارشناس) بذرکاری و نهالکاری و ...
شرایط قبولی کارآموز	- کسب نمره حداقل ۱۴ (میانگین نمرات نظری و عملی) - نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره
کادر اجرایی	- مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان - اداره ترویج شهرستان - مرکز آموزش روستاییان

هدفهای دوره

هدفهای اساسی دوره «روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی» به تفکیک عبارتند از:

۱- هدفهای اختصاصی

هدف اختصاصی این دوره تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه احیاء و بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی است.

۲- هدفهای آموزشی

۱- ۲ هدف کلی: هدف این دوره عبارت است از آشنا ساختن کارآموزان در حد جنبه‌های شناختی و مهارتی برای فراگیری روشهای احیاء و بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی است.
۲- ۲ هدفهای جزئی: هدفهای آموزشی - جزئی - دوره تلاشی در جهت ارتقاء سطح شناخت و مهارت کارآموزان به شرح زیر است:

- کسب دانش در زمینه کلیات شامل (مقدمه در مورد بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی، شناخت فرهنگ و تمدن بیابانزدایی، تاریخچه بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی، قوانین مربوط به بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی)

- کسب دانش در زمینه تعاریف و اصطلاحات مورد نیاز در مورد (بیابان، تخریب، فرسایش، سیل، مالچ، بذرکاری، بادشکن، احیاء و بازسازی و سایر موارد مورد نیاز)

- کسب درک و فهم در مورد شناسایی استعدادها و بیابانی از نظر (وضعیت پوشش گیاهی بیابان، آب موجود، معادن زراعی، باغبانی و سایر استعدادهای بیابانی)

- ارتقاء سطح یادگیری در حد کاربرد اصول حفاظت از عرصه‌های بیابانی شامل (روشهای قرق و حفاظت از عرصه‌ها، احیاء و بازسازی عرصه‌ها و روشهای غنی‌سازی آن)
- کسب شناخت و مهارت در موارد اصول بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی در طبقه و زمینه‌ای:

- درک و فهم و اجرای مستقل بهره‌برداری از سرشاخه‌های درختان جنگلی دست کاشت

و چوب‌های صنعتی

- درک و فهم و اجرای مستقل بهره‌برداری از علوفه در سطح
- درک و فهم و اجرای مستقل بهره‌برداری از آب موجود در عرصه
- درک و فهم و اجرای مستقل بهره‌برداری از سرشاخه‌های محصولات در عرصه
- کسب شناخت و مهارت در روشهای احیاء عرصه‌های بیابانی در طبقه و موارد:
- دانش و تقلید اجرای مالچپاشی شامل انواع مالچ، زمان مناسب مالچپاشی، شیوه‌های مختلف مالچپاشی و شیوه‌های مختلف مالچپاشی
- دانش و تقلید اجرای نهالکاری در زمینه احداث نهالستان، تولید نهال، حمل و نقل نهال بر عرصه، آبیاری و سایر مراقبتها از نهال
- دانش و تقلید بذرکاری و بذرپاشی شامل شیوه‌های محاط بذرگیری، شیوه و زمان مناسب جمع‌آوری بذر، شیوه‌های مناسب اصلاح و پاک کردن بذر و نگهداری آن، زمان مناسب و روش بذرکاری
- دانش و تقلید اجرای ایجاد بادشکن شامل شناخت انواع بادشکن، شیوه‌های احداث بادشکن، آماده سازی مصالح بادشکن، تعیین ابعاد بادشکن (طول، عرض، ارتفاع و زمان استقرار بادشکن)
- کسب شناخت مهارت در زمینه اصول اجرای طرحهای پرورشی در عرصه‌های بیابانی در طبقه و موارد
- تجزیه و تحلیل و دقت در اجرای طرحهای پرورشی در جنگلهای دست کاشت قدیمی
- دانش و تقلید استفاده و انتخاب ابزارآلات مناسب جهت عملیات در جنگلهای دست کاشت
- دانش و تقلید استفاده و انتخاب دام مناسب جهت اجرای هرس در سرشاخه‌ها و کف جنگل
- ۲-۳ هدفهای رفتاری: پس از گذراندن دوره انتظار می‌رود کارآموزان به آگاهی و مهارتهای ذیل دست یابند:
- کلیات شامل مقدمه‌ای در مورد بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی و شناخت فرهنگ و

تمدن بیابانزدایی، تاریخچه و قوانین مربوط به آن را توصیف می‌کنند.

- اصطلاحات کلیدی این دوره مانند بیابان، تخریب، فرسایش، سیل، مالچ، بذرکاری، بادشکن و احیا و بازسازی را تعریف می‌کنند.

- استعدادهای بیابانی از نظر وضعیت پوشش گیاهی بیابان، آب موجود، معادن، زراعی بیابان، باغبانی و سایر موارد را شناسایی و توضیح می‌دهند.

- اصول حفاظت از عرصه‌های بیابانی همچون روشهای قرق و حفاظت از عرصه‌های، احیاء و بازسازی عرصه‌ها را دسته‌بندی و شرح می‌دهند.

- اصول بهره‌برداری از سرشاخه‌های درختان جنگلی دست کاشت و چوب‌های صنعتی را تشریح و در عرصه به تنهایی انجام می‌دهند.

- بهره‌برداری از علوفه در سطح را توضیح و به تنهایی انجام می‌دهند.

- بهره‌برداری از آب و خاک موجود در عرصه توضیح و عملاً انجام می‌دهند.

- روش بهره‌برداری از محصولات فرعی در عرصه را تشریح و مستقلاً انجام می‌دهند.

- از روشهای احیاء عرصه‌های بیابانی، روش مالچ‌پاشی و انواع آن، زمان مناسب و شیوه‌های مختلف مالچ‌پاشی را توصیف و با کمک مربی ضمن رعایت اصول، مالچ‌پاشی می‌کنند.

- روش دیگر احیاء عرصه‌های بیابانی یعنی نهالکاری و زمینه‌ای آن را شامل احداث نهالستان، تولید نهال، حمل و نقل نهال به عرصه، آبیاری و سایر مراقبتها از نهال را تشریح و این روش را به صورت تقلیدی تمرین می‌کنند.

- روش بذرکاری (بذر پاشی) که مورد دیگر از احیاء عرصه‌های بیابانی است و زمینه‌های آن را در شیوه‌های انتخاب محاط بذرگیری، شیوه و زمان مناسب جمع‌آوری بذر، شیوه‌های مناسب، اصلاح و پاک کردن بذر و نگهداری آن و زمان مناسب و روش بذرکاری را فهرست و با استفاده از الگو عملاً اجرا می‌کنند.

- از جمله روش دیگر احیاء عرصه‌های بیابانی، ایجاد بادشکن و جنبه‌های آن شامل

شناخت انواع بادشکن، شیوه‌های احداث بادشکن، آماده‌سازی مصالح بادشکن، تعیین ابعاد بادشکن (طول، عرض، ارتفاع)، زمان استقرار بادشکن، را توصیف و بعد از بازدید از روش مشابه اجرا شده، به تنهایی انجام می‌دهند.

- از طرحهای پرورشی در عرصه‌های بیابانی، اصول دقت در اجرای طرحهای پرورشی در جنگلهای دست کاشت قدیمی را تحلیل و با دقت اجرا می‌کنند.

- ابزار آلات مناسب جهت عملیات در جنگلهای دست کاشت در طرحهای پرورشی را توضیح و مورد شناسایی قرار می‌دهند.

- انتخاب دام مناسب جهت اجرای هرس در سرشاخه‌ها و کف جنگل و روش استفاده از آن را در طرحهای پرورش در عرصه‌های بیابانی تشریح و با کمک مربی اجرا می‌کنند.

فرصت‌های شغلی

کارآموزان پس از گذراندن دوره «روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی» پس از کسب مهارت‌های فنی لازم قادر خواهند بود از فرصت‌های شغلی زیر استفاده کنند:

- ۱- ایجاد و راه‌اندازی نهالستان جهت تولید نهال‌های بیابانی.
- ۲- ایجاد محوطه بذرگیری و جمع‌آوری و تولید بذور بیابانی.
- ۳- بعنوان مجریان طرحهای بیابانزدایی به انجام فعالیت‌های (آبخیزداری، درختکاری، بوته‌کاری، مرتعداری، در قالب تبصره ۵ ماده ۳۴ بپردازند.

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره آموزشی «روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی» کارآموز به کسانی اطلاق می‌شود که حداقل شرایط ذیل را دارا باشند:

- ۱- کلیه علاقمندان به احیاء و بهره‌برداری بهینه از اراضی بیابانی (دامداران، کشاورزان،

عشایر، و ...)

- ۲- بهره‌برداران از عرصه‌های بیابانی احیاء و تثبیت شده و ساکنین در عرصه‌ها
 - ۳- اعضاء تعاونیها و شاغلین در نهالستانها و طرحهای احیایی و بهره‌برداری
 - ۴- سن آنها کمتر از ۱۸ سال نباشد
 - ۵- میزان تحصیلات آنان حداقل درحد خواندن و نوشتن باشد
- یادآوری (۱): برای شرکت در این دوره تمامی افراد و علاقمند واجد شرایط می‌توانند شرکت نمایند ولی اولویت شرکت با مجریان طرح‌های بیابانزدایی و شاغلین شرکتهای تعاونی می‌باشند.
 - یادآوری (۲): تعداد کارآموزان برای تشکیل و برگزاری هر دوره باید حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر باشد.

مربیان دوره

مربیان دوره آموزشی «روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی» کسانی هستند که:

- در زمینه حفظ و احیاء و بهره‌برداری بهینه از عرصه‌های بیابانی دارای حداقل ۵ سال تجربه مفید باشند.

- از عهده تدریس محتوای آموزش نظری و عملی دوره برآیند.
- تحصیلات آنان دو نفر حداقل کارشناسی و یک نفر کاردانی (تکنسین) باشد.
- یادآوری ۱: تشخیص صلاحیت علمی مربیان مذکور از طریق دستورالعملهای صادرشده از سوی دفتر آموزش روستاییان و باتأیید دفتر بیابانزدایی سازمان جنگلها و مراتع کشور و یا ادارات تابعه در سطح استان صورت می‌گیرد.
- یادآوری ۲: برای تدریس در دوره اولویت با مربیانی است که دارای مدارک تحصیلی بالاتر و تجارب آموزشی بیشتر در زمینه «روشهای احیاء و

بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی» و یا دوره‌های ویژه تربیت مربی را گذرانده باشند.

● یادآوری ۳: برای تدریس دوره، حداقل استفاده از ۳ مربی به شرح زیر ضروری و الزامی است.

- یکنفر کارشناس بیابان‌زدایی برای تدریس محتوای نظری دوره

- یکنفر کارشناس بیابان‌زدایی برای تدریس محتوای عملی دوره

- یکنفر کمک کارشناس (تکنسین) جهت بذرکاری و نهالکاری و ...

محتوای آموزشی دوره

محتوای دوره آموزشی «روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی»: مجموعاً ۴۲ ساعت است که ۱۶ ساعت آن به آموزش نظری و ۲۶ ساعت آن به آموزش عملی اختصاص یافته است. محتوای آموزشی دوره به تفکیک محتوای نظری و نظری/ عملی (توأم) به شرح ذیل است:

۱- محتوای نظری دوره:

محتوای نظری مجموعاً ۷ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصلهای زیر می‌باشد:

- کلیات: مقدمه در مورد بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی، شناخت فرهنگ و تمدن

بیابان‌زدایی، تاریخچه و قوانین مربوط به بیابان‌زدایی [یک ساعت]

- تعاریف و اصطلاحات مورد نیاز شامل تعریف (بیابان، تخریب، فرسایش، سیل، مالچ،

بذرکاری، بادشکن، احیاء و بازسازی) و سایر تعاریف [دو ساعت]

- شناسایی استعدادهای بیابان از نظر (وضعیت پوشش گیاهی بیابان، آب موجود،

معادن، زراعی بیابان، باغبانی و سایر استعدادهای بیابانی) [دو ساعت]

- اصول حفاظت از عرصه‌های بیابانی شامل (روشهای قرق و حفاظت عرصه‌ها، احیاء و

بازسازی عرصه‌ها و غنی‌سازی آن] (دو ساعت)

۲- محتوای نظری و عملی (توأم)

محتوای نظری و عملی (توأم) این دوره مجموعاً ۳۵ ساعت است که به تفکیک ۹ ساعت آموزش نظری و ۲۶ ساعت آموزش عملی را به خود اختصاص داده است و شامل سرفصلهای زیر می‌باشند.

- بهره‌برداری از سرشاخه‌های درختان جنگلی دست کاشت و چوب‌های صنعتی [ن: نیم ساعت و ع: دو ساعت]*، بهره‌برداری از علوفه در سطح [ن: نیم ساعت و ع: یک ساعت]، بهره‌برداری از آب و خاک موجود در عرصه [ن: نیم ساعت و ع: یک ساعت]، بهره‌برداری از محصولات فرعی عرصه [ن: نیم ساعت و ع: دو ساعت]

- مالچ‌پاشی شامل انواع مالچ، زمان مناسب مالچ‌پاشی، شیوه‌های مختلف مالچ‌پاشی [ن: یک ساعت و ع: سه ساعت]، نهالکاری شامل احداث نهالستان، تولید نهال، حمل و نقل نهال به عرصه و آبیاری و سایر مراقبت‌ها از نهال [ن: یک و نیم ساعت و ع: چهار ساعت]، بذرکاری (بذرپاشی) شامل شیوه‌های انتخاب محاط بذرگیری، شیوه و زمان مناسب جمع‌آوری بذر، شیوه‌های مناسب اصلاح و پاک کردن بذر و شیوه‌های مناسب نگهداری بذر و زمان مناسب بذرکاری [ن: یک ساعت و ع: سه ساعت]

- ایجاد بادشکن شامل شناخت انواع بادشکن، شیوه‌های احداث بادشکن، آماده‌سازی مصالح بادشکن، تعیین ابعاد بادشکن (طول، عرض، ارتفاع) و زمان استقرار بادشکن [ن: یک و نیم ساعت و ع: چهار ساعت]

- دقت در اجرای طرحهای پرورش در جنگلهای دست کاشت قدیمی [ن: یک ساعت و ع: دو ساعت]

- استفاده و انتخاب ابزار آلات مناسب جهت عملیات در جنگلهای دست کاشت [ن: نیم

#. ن = نظری و ع = عملی

ساعت و ع: دو ساعت]

- استفاده و انتخاب دام مناسب جهت اجرای هرس در سرشاخه‌ها و کف جنگل از: نیم

ساعت و ع: دو ساعت].

فضای آموزشی

فضای آموزشی (اعم از کلاس، نهالستان، عرصه‌های بیابانی و ...) مورد نیاز این دوره باید از طریق مرکز آموزش روستاییان استان و یا شهرستان تأمین گردد. چنانچه استانی دارای مرکز آموزش مجهز اجرای این دوره نباشد می‌بایست از مکانهای مشابه (بویژه مراکز آموزشی سازمان جنگلها و مراتع کشور در سطح استان) استفاده نماید.

● یادآوری: در هر صورت در زمینه فضای آموزشی دو نکته حائز اهمیت است:

- فضای آموزشی باید با دستورالعملها و آئین‌نامه‌های دفتر آموزش روستاییان مطابقت داشته باشد.

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزانی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شوند که حائز شرایط ذیل باشند:

۱- میانگین نمرات درس عملی و نظری آنها از ۱۴ کمتر نباشد.

۲- غیبت (موجه و غیرموجه) آنان از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره بیشتر نباشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت

مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارتها و تواناییهای کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان	نمره
۱۶	آشنایی با مقدمه و تاریخچه بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی آشنایی با قوانین مربوط به بهره‌برداری عرصه‌های بیابانی	۱
۱۶	آشنایی با تعاریف و اصطلاحات بکار رفته (بیابان، تخریب، فرسایش، ...)	۲
۱۶	آشنایی با وضعیت پوشش گیاهی، آب موجود، معادن، زراعت، باغبانی و ... عرصه‌های بیابانی	۳
۱۶	آشنایی با روشهای قرق و حفاظت عرصه‌های بیابانی توانایی احیاء و بازسازی و غنی‌سازی عرصه‌های بیابانی	۴
۱۶	آشنایی با روشها و توانایی بهره‌برداری از سرشاخه‌های درختان جنگلی دست کاشت آشنایی با روشها و توانایی بهره‌برداری از چوب آلات صنعتی آشنایی با روشها و توانایی بهره‌برداری از علوفه‌های سطح عرصه آشنایی با روشها و توانایی بهره‌برداری از آب و خاک عرصه آشنایی با روشها و توانایی بهره‌برداری از محصولات فرعی عرصه	۵
۱۷	آشنایی با روشها و توانایی مالچ‌پاشی آشنایی با روشها و توانایی نهالکاری آشنایی با روشها و توانایی بذرکاری (بذر پاشی) آشنایی با روشها و توانایی ایجاد بادشکن	۶
۱۷	آشنایی و نحوه توانایی طرحهای پرورشی در جنگلهای دست کاشت قدیمی آشنایی و نحوه انتخاب ابزارآلات مناسب جهت عملیات در جنگلهای دست کاشت	۷

استاندارد مهارت و آموزش: روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی

رشته: بیابانزدایی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			روز	ساعت	
۱	کلیات ۱-۱ مقدمه در مورد بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی ۱-۲ شناخت فرهنگ و تمدن بیابانزدایی ۱-۳ تاریخچه در مورد بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی ۱-۴ قوانین مربوط به بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی		۱	-	وایت برد، ماژیک، عکس، اسلاید اورهد جزوات آموزشی
۲	تعاریف و اصطلاحات مورد نیاز ۲-۱ تعریف بیابان ۲-۲ تعریف تخریب ۲-۳ تعریف فرسایش ۲-۴ تعریف سیل ۲-۵ تعریف مالچ ۲-۶ تعریف بذرکاری ۲-۷ تعریف بادشکن ۲-۸ تعریف احیاء و بازسازی ۲-۹ سایر موارد		۲	-	وایت برد، ماژیک عکس، اسلاید اورهد جزوات آموزشی
۳	۳-۱ شناسایی استعدادهای بیابان از نظر وضعیت پوشش گیاهی بیابان ۳-۲ وضعیت آب موجود بیابان ۳-۳ وضعیت معادن بیابان ۳-۴ وضعیت زراعی بیابان ۳-۵ وضعیت باغبانی بیابان		۲	-	وایت برد، ماژیک عکس، اسلاید فیلم آموزشی اورهد جزوات آموزشی
۴	۴-۱ اصول حفاظت از عرصه‌های بیابانی روشهای فرق و حفاظت عرصه‌ها روشهای احیاء و بازسازی عرصه‌ها روشهای غنی‌سازی عرصه‌ها		۲	-	وایت برد، ماژیک عکس، اسلاید، اورهد جزوات آموزشی فیلم آموزشی
۵	۵-۱ اصول بهره‌برداری از عرصه‌های بیابانی بهره‌برداری از سرشاخه‌های درختان جنگلی دست کاشت ۵-۲ بهره‌برداری از جوب‌های صنعتی ۵-۳ بهره‌برداری از علوفه در سطح ۵-۴ بهره‌برداری از آب و خاک موجود در عرصه ۵-۵ بهره‌برداری از محصولات فرعی عرصه	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)	۲	۶	داس، تبر، طناب اره موتوری، بیل، کلنگ، سطل، فرغون، کیسه و

استاندارد مهارت و آموزش: روشهای احیاء و بهره‌برداری پایدار از عرصه‌های بیابانی

رشته: بیابانزدایی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی		زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		روز	ساعت	روز	ساعت	
۶	روشهای احیاء عرصه‌ها بیابانی	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)	۵	۱۴		ابزار آلات مورد نیاز در مالچ‌پاشی انواع مالچ
۶-۱	مالچ‌پاشی انواع مالچ زمان مناسب مالچ‌پاشی شیوه‌های مختلف مالچ‌پاشی	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)				شیب سنج، ارتفاع سنج و ... بذر، نهال، فرغون و ...، شیلنگ سمپاش، بیلچه و ... بذر، سطل، کیسه بوجاری، ظروف ذخیره و نگهداری
۶-۲	نهالکاری احداث نهالستان تولید نهال حمل و نقل نهال به عرصه آبیاری و سایر مراقبت‌ها از نهال	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)				سمپاش، بیلچه و ... بذر، سطل، کیسه بوجاری، ظروف ذخیره و نگهداری
۶-۳	بذرکاری (بذر پاشی) شیوه‌های انتخاب محوطه بذرگیری شیوه و زمان مناسب جمع‌آوری بذر شیوه‌های مناسب اصلاح و پاک کردن بذر شیوه‌های مناسب نگهداری بذر زمان مناسب و روش بذرکاری	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)				بذر، سطل، کیسه بوجاری، ظروف ذخیره و نگهداری
۶-۴	ایجاد بادشکن شناخت انواع بادشکن شیوه‌های احداث بادشکن آماده‌سازی مصالح بادشکن تعیین ابعاد بادشکن (طول، عرض، ارتفاع) زمان استقرار بادشکن	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)				مصالح مورد نیاز جهت احداث بادشکن (درخت، سیمان، گچ و ...) متر، ...
۷	اصول اجرایی طرحهای پرورشی در عرصه‌های بیابانی	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)	۲	۶		جزوات آموزشی عکس و اسلاید اورهد، فیلم آموزشی اره، داس، بیل، ...
۷-۱	دقت در اجرای طرحهای پرورشی در جنگلهای دست‌کاشت قدیمی					
۷-۲	استفاده و انتخاب ابزار آلات مناسب جهت عملیات در جنگلهای دست‌کاشت					
۷-۳	استفاده و انتخاب دام مناسب جهت اجرای هرس در سرشاخه‌ها و کف جنگل					
*	جمع کل ساعات دوره		۱۶	۲۶		

کد:

ضمیمه

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش اول: ویژه مربیان آموزشی

مربی گرامی، پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌های یاری نمائید.

مشخصات مربی:

مدرک تحصیلی
 عضو جهاد
 غیر عضو جهاد

سابقه تدریس $\frac{\text{داخل جهاد} = \text{سال} \quad \square \quad \text{ماه} \quad \square}{\text{خارج از جهاد} = \text{سال} \quad \square \quad \text{ماه} \quad \square}$ شهرستان محل خدمت:

۱- آیا مدت زمان پیش‌بینی شده در استاندارد برای ارائه سرفصلهای درسی مناسب است؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

.....
.....

۲- آیا شروط پیشنهاد شده در استاندارد جهت شرکت کارآموزان مناسب و مقتضی بود؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد مرقوم فرمایید.

.....
.....

۳- بنظر شما آیا فرصتهای شغلی پیشنهاد شده در استاندارد مناسب است؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بیان فرمایید.

.....
.....

کد:

۴- بنظر شما آیا موارد و عناوین غیر ضروری در استاندارد (جدول مهارت و آموزشی) ملاحظه می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است ضمن بیان دلایل، شماره ردیف عناوین مذکور را ذکر نمایید. بله خیر

شماره ردیف	دلایل

۵- بنظر شما آیا در استاندارد واژه و اصطلاح غلط و یا دشوار و غیر مرسوم مشاهده می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید. بله خیر

شماره ردیف	واژه یا مفهوم نادرست	واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی

۶- بطور کلی آیا در استاندارد جدول مهارت و آموزشی ضرورت دارد تغییرات (موردی - اساسی) انجام شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است نظر تان را در جدول ذیل بنویسید. بله خیر

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	کارگاه آموزشی	زمان		وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	

۷- آیا شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مربیان برای تدریس در دوره آموزشی مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید. بله خیر

۸- در صورتیکه نظرات و پیشنهاداتی دارید که می تواند ما را در بهبود برنامه های آموزشی کمک و یاری نماید آنرا مرقوم فرمایید.

آدرس: لطفاً پس از پاسخ به سئوالات، پرسشنامه را در اختیار مجری قرار دهید.

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره

کارآموز محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات:

میزان سواد: شغل:
شهرستان یا روستای محل زندگی:

۱- تا چه حد مطالبی را که در طول این دوره، آموزش داده شد قبلاً می‌دانستید؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۲- موضوعات و مطالبی که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه درارتباط با مسائل شغلتان بوده است؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۳- بنظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی بکارگرفته شده در طول دوره، کافی و مناسب بوده است؟

بله خیر

۴- آیا ساعات مربوط به انجام آموزشهای عملی برای یادگیری شما کافی بوده است؟

بله خیر

۵- آیا در طول این دوره، بازدید علمی داشته‌اید؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ مثبت است، لطفاً بفرمایید این بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود.

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

کد :

۶- اگر جهادسازندگی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا شما مایل هستید در آن دوره

خیر

بله

شرکت کنید؟

۷- در صورتیکه پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید آنرا بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

لطفاً بعد از اینکه سئوالات را پاسخ دادید، پرسشنامه را در اختیار مجری دوره قرار دهید.

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مجری محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌های یاری نمائید.

مشخصات مجری:

مدرک تحصیلی: رشته تحصیلی:

مسئولیت: شهرستان محل خدمت:

۱ - بنظر شما میزان استقبال روستاییان، بهره‌برداران و تولیدکنندگان جهت ثبت نام در این دوره تا چه حد است؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آنرا مرقوم فرمایید.

.....
.....

۲ - بنظر شما آیا شرایط شرکت در دوره و مشخصات کارآموزان در استاندارد مناسب است؟

خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید اضافه و یا حذف شود، بنویسید.

.....
.....

کد:

۳- بنظر شما آیا وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده در استاندارد قابل دسترسی بوده است؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه برنامه‌ریزان آموزشی قرار گیرد را ذکر نمایید.

.....
.....

۴- بنظر شما آیا مشخصات کادر آموزشی (مربیان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ منفی است دلایل آنرا بیان نمایید.

.....
.....

۵- لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

.....
.....
.....
.....

۶- چنانچه پیشنهاد یا انتقادی در مورد هر یک از عناوین مندرج در استاندارد دارید مرقوم نمایید.

.....
.....
.....
.....
.....

لطفاً بعد از تکمیل پرسشنامه آنرا به مدیریت ترویج و مشارکت مردمی (اداره آموزش روستاییان)

عودت فرمایید.